

# TELEGRAFUL ROMAN.

№ 32. ANUL VIII.

СІВІІ 11. Август. 1860.

Телеграфъ есе одатъ по септемвль: Жоіа. — Презвмерадіа се фаче дн Сівіі ла еспедітра фоеі; пе афаръ ла Ч. Р. поде, къ вані гата, прін скрісорі франкате, адресате кьтре еспедітръ. Презвмьл презвмерадіеі пентр Сівіі есте пе ап 4. фл. 20 кр. в. а. еар пе о жметате де ап 2. фл. 10 кр. Пентр челелате пьрді але Трансваніеі

ші пентр провинціеле дн Монархъ пе ап 5. фл. 25 кр. еар пе о жметате де ап 2. фл. 62 1/2 кр. Пентр прінч. ші пері стръне пе ап 9 ф. 45 кр. пе 1/2 ап 4 фл. 72 кр. в. а. Інсертеле се пьтескь пентр днжіа бръ къ 7. кр. шірел къ літере мічі, пентр а доза бръ къ 5 1/2 кр. ші пентр а треіа репедіре къ 3 1/2 кр. в. а.

## Монархія Австріакъ.

Сівіі 7 1/2, Августъ. Зіа де ері, агтѣ де дн семпате пентр попаръле де сватѣ септръл Австріеі, дн каре ачелеа сервеекъ зіа паштереі Преа Днпълатълѣ лорѣ Монархѣ, а Маестъціі Сале ч. р. Апостоліче, Франціскѣ Іосіф І, се сервѣ дн капітала поастрѣ ші дн апъл ачеста къ о віошіе дістінсѣ. Бъвѣгълѣ тьлърлорѣ ші банда мілітарѣ каре днтоня прін капіталъ піеселе челе маі алесе деодатѣ къ рьвѣрсатълѣ зілеі, а дешептатѣ тоатѣ ініціале дествълѣ де тімъпріѣ, пентр къ сѣ адъкъ рьгъчівні фіервінді пентр сълътатеа ші днделънгата віадъ а Маестъціі Сале, ші а днтреці касе домпнтоаре. Дн Бісеріка гр. оріент. дн четате се челевръ сф. Літъргіе дімінеада ла 8 оаре, къ соленітатеа дндатінагъ, се четі рьгъчівнеа прескрісѣ пентр зіа ачеста, дн ценълѣ, ші се днтонъ імълѣ попорааѣ. Асеменеа се фькъръ рьгъчівні прін тоатѣ бісеріціле де тоатѣ копфесіціле.

Ла 10 оаре се челевръ літърціа дн Бісеріка ром. кат., знде се репрезентѣ Серенітатеа Са Прінціпеле Гьвернаторѣ, ші тоатѣ авторігъціле бісерічешті, — (де тоатѣ копфесіціле,) мілітарѣ ші чівіле. Свотѣ декрѣтереа сервіцілѣ дзмнезескѣ, о дівісізне де тръне ашезатѣ дн піадъ дн депліна парадѣ, дъдъ салвеле дндатіпате.

Ла 3 оаре дъпъ амеагі, се дъдъ ла Серенітатеа Са Прінціпеле зндѣ ванкетѣ стрълчѣтѣ, ла каре а фостѣ інітаді Преодіі де тоатѣ копфесіціле ші тоатѣ авторігъціле маі днсемпате дн тоте ратърїле. Сеара с'а датѣ о продъкцізне театралъ днсемпате, ші зндѣ валѣ стрълчѣтѣ дн отелъл „Ла Днпъратълѣ романілорѣ.“

Сівіі 8 Августъ. Не днпешѣ де даторіе, а да пьлїкълѣ пострѣ четіторіѣ деслъшіре деспре зпеле днтпрежіврї есендіале, че прівескѣ агтѣ ла артіколълѣ днченпторіѣ дн Газета сьрвеекъ деспре „Сьрбі ші Ромъні,“ пе каре л'амѣ днтпъртъшітѣ ші поі дн колоапеле жьрналълѣ пострѣ Nr. 30, вѣтѣ ші ла петіціа Патріархълѣ сьрвеекъ Раіачічїѣ, че аѣ аштернзто Маестатеі Сале.

Деці деслъшіреа о фачемѣ дн зртътореле:

Комънітатеа бісерічеекъ сьрвеекъ дела Есегѣ, аѣ словозїтѣ о скрісоаре, прін кареа проваокъ пре комънігъціле сьрвешті ші ромъне гр. рьсърїтене маі днсемпате дн Австріа, ка ачелеа зртъндѣ есемпълѣ еі, сѣ рекърезе ла Маестатеа Са пентр де а се ресолва зндѣ конгресѣ націоналѣ, каре ле ва авеа де скопѣ рьгълареа Бісерічеі днтреці дн Монархїе.

Ачеші комънітате бісерічеекъ дела Есегѣ с'аѣ рьгатѣ ші де Патріархълѣ сьрвеекъ, ка сѣ спрїжїнеаскѣ лъкрълѣ ресолвѣреі конгресълѣ націоналѣ. \*)

Прекъмѣ с'аѣ възътѣ дн Газета сьрвеекъ, аѣ датѣ маі тьлѣ комънігъці сьрвешті рьгърї ла Маестатеа Са пентр днереа конгресълѣ націоналѣ.

Нъмаі комънітатеа бісерічеекъ сьрвеекъ дн Тїмішоара, аѣ пьсѣ ад акта днркъларїлѣ комънігъці бісерічешті сьрвешті дн Есегѣ.

Деспре комънігъціле бісерічешті ромъне гр. рьсърїтене пз счїмѣ піміка, ка сѣ фїе датѣ врео петіцізне дн обїектълѣ пьсѣ ла днтреваре.

Ноі пз потемѣ азірма дндемнълѣ ачела, кареле аѣ датѣ Патріархълѣ сьрвеекъ өпсѣ, де а кълъторї ла Віена, ші де а да сьсѣ поменїта петіцізне; къчї пз пьтемѣ креде, къ Патріархълѣ сьрвеекъ дн зрма рьгъреі комънігъціі дн Есегѣ арѣ фї кълъторїтѣ ла Віена, ка сѣ аштеарпъ Маестатеі Сале петіцізнеа пентр конгресълѣ націоналѣ, пентр къ счїмѣ де сігърѣ, къ Д. Еміліанѣ Епіскопълѣ Вършецълѣ аѣ репрезентатѣ дн прїмъвара трекътъ Патріархълѣ дн Карловіцѣ къ колорї віі ліуса чеа пелкьжжратѣ де а се дінеа зндѣ конгресѣ націоналѣ, ші лъддатълѣ Епіскопѣ пентр ачештѣ рьвнъ а са, аѣ сечератѣ пелъчереа Патріархълѣ дн скрісѣ; прін зрмарѣ, проблематїкѣ пі есте мотивълѣ кълъторїеі ші лѣ петіціеі патріархале.

Сѣ ведемѣ акъма, че, ші къмѣ аѣ лъкратѣ Патріархълѣ сьрвеекъ дн Віена? Елѣ сосїсе ла Віена дн 21-леа Ізніе, ші дн 24-леа але ачелеші аѣ авзгѣ аздіеацѣ ла Маестатеа Са, знде днтре алтеле аѣ черътѣ воїе, ка къ Епіскопїі дн Бъковїна, Ардеалѣ ші Тїмішоара, карїі днкъ се афлѣ дн Віена, прекъмѣ ші къ чеі доі Сенаторї імперїалї де Мочонї ші Баронълѣ Петрїно, сѣ се поатѣ копълата деспре требіле бісерічешті, ші апоі сѣ днтокмеаскѣ о петіцізне ла олалтѣ, пре кареа сьсєкрїндзо къ тоціі сѣ о дъкъ днтпрезпъ ла Маестатеа Са.

Маестатеа Са аѣ днкъвіндатѣ акъмѣ поменїта черере, ші Патріархълѣ Раіачїчїѣ аѣ копкїематѣ пе 28 Ізніе ла копферїндъ пре сьс атївшїі треі Епіскопї шї доі Сенаторї імперїалї, кърора аѣ прочетїтѣ копченпълѣ сьѣ, че ера мерїтѣ пентр петіцізнеа маестатїкѣ. Епіскопїі ші Сенаторїі імперїалї ромъні дндатѣ ла четїреа пькътълѣ дн тѣлѣ аѣ копченпълѣ патріархалѣ шїаѣ арътатѣ пемълцъміреа лорѣ, къчї ачела къпрїндеа дн сіне сьвординареа Епіскопїелорѣ ромъне ортодоксе дн Ардеалѣ ші Бъковїна, днтокмаі ка челеалте Епіскопїі сьрвешті; пемълцъміреа Епіскопїелорѣ ші Сенаторїелорѣ імп. ромъні фадъ къ дескоперїрїле дн партеа Патріархълѣ сьрвеекъ ші а Епіскопълѣ сьрвеекъ дн Тїмішоара, къ атъта маі тьлѣ крештеа, къ вѣтѣ ачешїа къ тіраре аѣ днделесѣ пьзїндѣ, къ кареа Іерархїі сьрбі шї өзсерѣ дн гъндѣ, ші шї фькксерѣ де проблемѣ, ка фондълѣ релїціонарѣ аѣ Бъковїнеі, сѣлѣ трагъ ла Карловіцѣ, ші ка Епіскопїі ромъні дн Ардеалѣ ші Бъковїна сѣ се алеагъ пре віиторїѣ прін Сїнодълѣ Карловіцеанѣ. Десватерїле аспра ачешторѣ днтпрежърїі моментоасе днтр'атъта с'аѣ днтълдітѣ, днкътѣ копферїнда ачешта дн тѣлѣ аѣ рѣмасѣ фьрѣ ресълатѣ пентр партеа сьрвеекъ; ші ашеа Патріархълѣ аѣ дісолватѣ копферїнда ачешта къ ачелѣ адаосѣ, къ ла копферїнда а доза ва кіема днкъ доі міренї сьрбі ка сѣ фїе пьтерълѣ амбелорѣ пьрці націонале де о потрївъ; прін ачештѣ дескоперїре

с'аѣ авътѣтѣ Патріархълѣ дела днсѣші къвінтоле сале, прін каре аѣ провасѣ Маїестатеі Сале, къ ва сѣ се копълтезе дн прївінда къпрїсълълі петїцізнеі аштернънде нъмаі къ чеі треі Епіскопї шї доі Сенаторї імперїалї, че се афлѣ дн Віена.

Копферїнда ачешта а доза с'аѣ днзгѣ дн 30. Ізніе, ла кареа дн партеа сьрбілорѣ с'аѣ адаосѣ міренїі D. D: Трїфонѣ де Младеновічїѣ ші Марїчїѣ Маїорѣ-Аудиторѣ.

Ші копферїнда ачешта аѣ декрѣсѣ тогѣ ка чеа днтълѣ дн мотивеле маі сьсѣ атїнсе, ретъндѣ агтѣ Епіскопїі, кътѣ ші міренїі ромъні крелїнчешї ші копсеквенді днтълълі Бісерічеі лорѣ, ші пофїндѣ пре Архїереі сьрбі, ка сѣ пз днтрепрїнзѣ піміка дн треава Бісерічеі ортодоксе прївітоаре ла націїзнеа ромънъ.

Възъндѣ вървадіі чеі лъмінадї аї націеі сьрвешті, къ къргѣ петїціі дн партеа маі тьлторѣ комънігъціі ла локърїле преа палте, ера лъкръ преа фїрескѣ, ка чїнева днтре еі сѣ скріе дн Газета лор деспре обїектеле пертрактънде ла ачелѣ конгресѣ націоналѣ. Бърватълѣ ачела дн націїзнеа сьрвеекъ аѣ фостѣ D. Dr. C. M. кареле ка зндѣ превестїторїѣ аѣ опїнїзнеі націеі сале дн прївінда Ромънілорѣ тьртърїсеште, къ націїзнеі ромъне де релїціа ортодоксѣ рьсърїтеанъ дн Австріа, і се къвіне днтълѣ, де аші фаче сіешї Мітрополїе націоналѣ, дъпъ къмѣ се vede дн артіколълѣ ачелъліа, пьлїкатѣ ші дн жьрналълѣ пострѣ Nr. 30.

Новъ Ромънілорѣ ортодокші рьсърїтенї дн Австріа пі есте пекъпоскътѣ пькътълѣ де vedere, дн каре шїаѣ прївітѣ Патріархълѣ Раіачїчїѣ посїціїзнеа ші кіемареа са бісерічеекъ, къндѣ с'аѣ хотърѣтѣ, ка сѣ аштеарпъ Маїестатеі Сале петіціїзнеа сьс поменїтѣ дн форма ачеша ші дн днделесълѣ ачела, прекъмѣ аѣ аштернзто.

Ера лъкръ преа фїрескѣ, ка петїціа патріархалѣ сѣ продъкъ пемълцъміреа чеа маі таре дн поі ромъніі, ші сѣ пе проваоче ла ашърареа днтълълі пострѣ історїкѣ ші канонїкѣ, де каре леаѣ ліпсїтѣ тьмоіі чеі вітреці, ші акъмѣ ва сѣ пе деспоїе де ачелеа сїрїтълѣ челѣ антїканонїкѣ аѣ десатїнсълълі Патріархѣ сьрвеекъ. Де ачі се поате лесне днделеце мотивълѣ челѣ пестрѣмътаверѣ, кареле аѣ дндемнатѣ пе ачелѣ кореспондїнте ромънѣ дн „Wanderer,“ аѣ кърві артіколѣ дн традъчереа ромънеаскѣ л'амѣ днтпъртъшітѣ четіторїлорѣ пострїі дн Нръл 31 аѣ жьрналълѣ ачештїа, ла пашълѣ ачешта.

Астаі ашеа дарѣ гезезеа ші днченпълѣ ачелорѣ лъкрърї бісерічешті дн Австріа, каре аѣ датѣ аспѣ десватерїлорѣ жьрналїстїче дн зілеле ачештеа, ші фїндѣ къ еле ворѣ траце дълъ сіне днкъ ші маі тьлѣ алте десватерї, де ачеша пз пьтемѣ дн дештълѣ рекоманда четіторїлорѣ пострїі Історїа Бісерічеі поастре, ші ашезъмінтеле канонїче, къчї дешїдеереа ачештї обїектѣ таре аре де а се ресолва ші ашеза дъпъ днтълълі канонїкѣ ші історїкѣ аѣ Бісерічеі ортодоксе рьсърїтене къ прївіре ла надіа ромънъ дн Австріа. \*)

\*) Нъміреа конгресълѣ націоналѣ, дъпъ прївідеїеле націеі сьрвешті, днсемпееаѣ адънарѣа депътацілорѣ дн партеа клерълѣ ші а попорълѣ, спре десватереа лъкрърїлорѣ економїче, бісерічешті ші школарѣ.

\*) Історїа бісерічеекъ се афлѣ де възъаре ла тіпографїа діе-чесанъ дн Сївііѣ, къ 3 фл. в. а.



tiperimej, o priveckij kz chea ma' mare baxerie totj-  
deasna, ka pe floarea, ba kiarj ka pe klasa ce  
faze viitorijlaj nadjinej, darj kz toate astea sj  
vedem poate rptjneaia singzrj pentrj kostymj, kiar  
m' la djncepjtj? Pjzrearea mea arj fj kz — n. Ti-  
perimea de pre la gimnacij, m' aha partea cea  
ma' mare e djzbrjkatj dn vestiminte nadjionale  
gjtite de akasj; arj zptja darj ka sj djzbrjche  
kostymajlaj preskrictj njsmaj tiperij de pre la znpver-  
sitjaji. Noi avemj dn patrie o singzrj akademie  
de drentzri dn Cisivi, znde vorj fj dzpj kzmj k-  
cetj ej poate la vreo 30 de tiperi. Djntrajcesta  
o parte szntj stipendiastj, alj parte se scsdjne  
stjie Dzej — njsmaj kzmj p'ote, kj kondicijaji ne znde  
ajznce, m' avia doarzj vreo kdjiva inji arj fj dn  
stare ashj gjtj zndj kostymj f'zrj ka sj n' fie si-  
lijdj a trji konszrjnaj de alj parte; kjcj n' trj-  
zse sj zigtmj, kostymajlaj ka sj poatz fj dnzbrj-  
torij, are sj fie f'zmosj, m' anoj ajesta cere p'z-  
rale potrivite, m' dnkj togmaj p'zrale de ajelea,  
de kare noi romjnij dn deobste avemj tare p'z-  
djne. Darj m' dealtmjntrelea njsmaj kj vreo 10—20  
de tiperi dnzbrjkadi, fie kjtj de mjndz, slavj  
votj reprezentj kostymajlaj nadjionalaj, m' pzdajn  
votj imajne.

Dakjtj e pentrj jzrnajlaj kostymajlaj ce nj la  
preskrictj DD. korespondingj, n' me simtj kompe-  
tjnte a me slovozj la vreo desvatore m' departe,  
atjta njsmaj, kj m'ie nsmi plakj sandalele, njcj  
alj dnkjdzimjnte dn forma ajestora, njsmaj dn  
kasz, kjcj ej amj doritj totjdeasna, ka sj vzjz  
pe romjnij ajznsj la starea ajעה, ka sj poatz  
porta p'zj la znljz zjzme, ka toate nadjimile kjlte  
dn Ezropa. Fzrdjorij postrij dn Pesta, ne trj-  
miserj kiarj m' zndj jzrnajlaj tjzbrjtj de modj, —  
f'zrte f'zmosj, njsmaj dzpj p'zrearea n' e pre ro-  
tmjneskj. Afarz de ajעה d-lorzj na preskrictj  
pentrj f'zmei njcj zndj kostymj, m' njce kj fajzj vreo  
pomenire de djncel. Poate m' aj zitatj, kj noi  
bzrvadj romjnij, f'zrj f'zmei n' plajtmj njcj doj  
vanj.

Sj m'aj konsidermj m' ponderositate dn-  
prezjzbrjlorzj dn kare ne afzlmj, sj studimj  
kj atendjzne evenimjntele cele impozante ce se  
desvolute dn njzrl postzrj, — sj zjzlm anoj lzkrzrile  
ajna ne kzmj szntj, m' ne vomj konvjcne kj pentzrj  
noj szntj alj lzkreri de doritj, m'aj oportzne  
dektj ce e kostymajlaj. Kjndj le vomj sevjzri pe  
ajelea saj celj pzdajn kjndj ne vomj ajla dn-  
tr'alaj posicijzne m'aj fzavorabjl, atjnci dakj  
amj ajla de fozosj kz togj ajcentaree kostymajlaj  
me dnvoeskj m' ej; ba vzjzndj kj amj ajznce dn  
starea dn karee m'zrijee nadjionalaj arj m'aj pretjnde  
m' dnzbrjzeree kostymajlaj nadjionalaj, ashj fj gata a  
strjga odatz plnj de vzkrje kj B. Alexandri, kiarj  
dn fondzj injmei:

Sj 'njzrtimj hora f'zrdjiej!

Darj njz atjnci sj ne kzjtymj de lzkrj, m'  
dn lokj de a konszrvaj la kjeltzjelje tiperimej  
poastre studjase, sj czkrjmj m'aj bine mjzloce  
de a le zjzora, m' aj dnjnde m'zlj de ajztorij,  
kjcj cea m'aj mare lipz ce o are nadjjne, este  
ajעה, de ashj forma o inteligjncj solidj, m' a-  
tmjnci vomj avca anoj djne sj ne reprezentje m' kostymaj.  
Sj jzdekjm lzkrj kj radjzne, m' kj zndj kvzntj sj ojm  
majzrij totjdeasna de kjte opj ne propznev dnzbrj-

deera vzkrnaj lzkrj, m' ajnavotj devenj prea zmorz  
la konskrijncja ajעה, kj astzj nj e tmjzlj pentzrj  
kostymje, m' kj njcj o nadjjne dn cele maj  
nj se okzlj kj asemenea lzkrzri sekzndarje.

Braшовj 1/4 Avzstj. P. Petzrj Germanaj,  
Protopoz m' Parozj de religjzne gr. orientalj  
ortodoksj aci dn Braшовj, dn zptja znej voljrij  
grele njsmaj de trej zjle, a p'zrsitj cele p'ztnj-  
teshtj, m' sa m'zatat la cele eterne, dzpj ce m'aj  
pajnte sa fozt dnzbrjtymj kj szjntele tajne, dzndj m'  
bzndajlaj sej szjrtj dn m'zjle p'rintelaj czereskj  
dn 28 Izaj (8 Avzstj n.) seara la 8 1/4 oare,  
dn vzrztj de 70 de anj.

Rjzwmjzjle p'ztmjnteshtj a le ajestaj vzrvatj  
kvzjosj, se dnzbrjtmjntarz kj konsentatee kvzjv-  
zoasz Dzmjnek dn 31 Izaj (12 Avzstj n.) dn  
djntjrijm'aj Bicericej cej m'ari e sf. Nikolae, znde  
f'zse petrezktj de o m'zjzime fzarte mare de oam-  
nenj dn toate klasele.

Fie! dzrjna zjzorz m' amjntjreaj eterne!

**Джгьмьлърї de zi.**

\* „Fremden Blatt," Nr. 220, faze pomenire  
despre o ordjnajzne eshtj dela komanda szjrentj  
de armatz, dn zptja k'zeee, pentzrj soldadj aj-  
tolaj se va dnzbrjdj pe viitorij pentzrj dnzbrj-  
tare zndj lokj searatj dn djntjrijm'aj komzozj, kj  
dnzbrje searatj, znde se vorj dnzbrj ajajia f'zrj  
ka sj fie koncesj a se szjzne kvzntare m' a se  
kjnta kvzntjrele preskrice la dnzbrjzeree lorj. m'  
f'zrj a nj se eserda parada dnzbrjntaj mjltarz. Se  
oprepe pentzrj dznmj m'aj de parte kvzntaree m' dj-  
peree kvzntjrlorzj fznevrale totj asemenea m' dn  
spitalarele f. rezeshj. — Se opreshje dn szjrtm'aj  
m' trajzeera klopotelorzj pre la bicericje kato-  
lice pentzrj soldadj rjzozadj de konskrijncj nek-  
tolice.

K. K.

\* Pedagogjzne „Nadjionalaj" a trektj la Dl.  
Aristjde Pascale, Doktorj dn drentj, kare  
promjte a p'zj kj szjntjzate m' ne viitorij pentzrj  
jzrnajlaj pomenitj karakteraj de indepondjncj  
m' p'ncipjle ne kare lea apzratj m' dn trektj.

\* Dn 13—14 m' 15 Izaj, avzrj samj tra-  
sajvanj dn Bistrjca o adzpare dnzemnatj, znde  
m' dnzbrj medjzjle pentzrj kvzntjzdele patrioti-  
che. Ziserimj dnzemnatj, m' dnzemnatate o  
f'zkrj m'azearj, karj lzarz aci parte dnzbrjz nsmj-  
tare, m' dnkj dnzbrj zjzrtjzjle cele m'aj dn-  
zemnate, dnzbrj karj: Bar. Ozvesh, vjczpremedj-  
tele akademiej dn Pesta, Konpj: Miko, Toleki,  
Kszj, Betjeanj, Kornimj sh. a. sh. a. Bzrgzrj m'aj-  
steraj dn Bistrjca Stebriger, dnzbrjnz kj zndj  
parozj lztoranj. eshtj spre dnzbrjzeree konszrlaj  
Miko, dnzbrjzeree de zndj m'aj, plz dn Beshj-  
nesj, znde m'aj p'rimi kj o kvzntare de bine venjre,  
kzrvia ja rjzrvnesj anoj m'aj pomenitaj Konte, zj-  
kjndj dnzbrj ajtele: „Kredemj Dompjlorzj, kj  
noj ne adzchemj amjnte adeseorf de ajel tmjzbrj,  
ne kjndj ampojadjj cej ajesh de nadjjne cea no-  
vjz sjseasj, se konszrtaj dnzbrjnz kj noi la me-  
sel. celj verzj pentzrj ferjczjrea komzntj a patriej.  
Noj avemj o dorjncjzare de a le m'aj ajznce  
ne ajelea iarjzaj." (1) La ajestate rjzrvnesj  
zvzrtajsteraj: Sj fj konvjcnsj Eschelondj,  
kj totj ajestaj e m'aj dorjnda a fjeshje  
kvzrj sasj de omenie, f'zrj njcj o eschen-

djne." Seara se f'zkrj dn partea tiperimej o se-  
renadz, kj kare okasjzne vorzjndj Kontele Miko  
ponozraj adzpatj a — zicj dnzbrj ajtele: kj le-  
gtzrvje ajelea, ne kare lea dnzbrjntj zndj trajj  
de m'aj m'zlj sekzlj la olaltj, m' fozosjrea rezj-  
prokj a lzbrjtjej konszrvajnciale n' se poate de-  
strjma njcj odatz. Dn 13, 14, m' 15 a zptaj  
anoj medjzjle szntj prezmedjnda Daj Trszsh. Ba-  
ronaj Ozveshj, a ajznce ajole njsmaj dn 13 a kvz-  
seara.

Dzpj „Kol. Koz."

**Montenegro.**

Brazaj P'ncipje montenegrijlaj Danjl, n'z-  
maj este dnzbrj cej vj. O m'zlj zvjzashje dn ajse  
szjrtm'aj vjdzej, dn vzrztj de 34 de anj m' vreo  
kvztea lnj. \*)

Zndj montenegrijlaj ajzme Kadik, a sevjzritj  
dn 12 Avzstj, n' zndj atentatz aszrvaj dnzbrjzndj  
pe f'zrvjz kj zndj pjshotaj, ne kjndj togmaj vrea  
a dnzbrjka pe koravie, pentzrj de a se dzce dela  
Kataro la Perdzagno, dzpj kare dn zjzaj zvjztoare  
a m' zjrtj. Kasca omozraj n' se poate m' dnkj  
kj szjrtjate, se zjce dnkj kj arj fj njsmaj o rj-  
sevjzere ajzrvicjz, kjcj zvjzashaj dnkj a foztj  
zvlaj dnzbrjeia, pe karj ia foztj esjlatj P'ncipjele  
afarz dn patrie, ka ne njntje t'zrvzrtori

Tjzbrjaj P'ncipje ajzncese la trozvlaj Dom-  
niriej dn anzaj 1852, dzpj ce m'aj f'zkrj studjale la  
Viena, szntj nsmjle de Danjl alj djnzjle. Dz-  
szaj avz dnkj dela dnzbrjzajlaj domniriej sale o  
lajntj dnzbrjnz kj o partidj dn klasele m'aj de  
f'zrvte. Dn ajzntj de ce adzkae Danjl f'zrvtele rezerv-  
vaj, poteree lzmeasj dn Montenegro era dnzbrjz-  
patj kj cea pomeneskj. Kszvlaj dzrj era de odatz m'  
ka bicericej, karele avca anoj dnzbrj de ashj ajce  
szjzrvj ne szkcesozraj sej; dnkj P'ncipjele po-  
menitj deszrvdj oztj potestate, m' elj ajcentj n'z-  
maj domnirea lzmeasj; m' ajestaj reformj a  
ajzrvnto dznczaj dnzbrjnz kj ajtele, adzbr-  
rej nadjnale dn Cergine. Paragrafzlj celj dn gjtj,  
prij kare se desparte domnirea preodasj de cea,  
mjreneasj dn Montenegro, szntj: „Montenegro e  
zndj statj lzmeskj, szntj domnirea ereditarie a  
zndj P'ncipje;" iarj lelea prij kare se statornaj-  
chesje drentzajlaj ereditarij szntj:

„Pentzrj domnirea dzrj se provozkj m' se  
denzmesje de P'ncipje strjzvcitajlaj Dompj Danjl  
Petrovicj Niegovj, m' dzpj zjzoree dnzbrjzaj rj-  
tmjne domnia karpomjlorzj sej dnzbrjz p'zskdj  
de partea vzrvzjeasj — pentzrj totjdeasna, iarj  
dnzbrjzndj m'zrvaj zrvjztorjlorzj, grece domnirea la  
rzdele sale cele m'aj apozve de partea vzrvzjeasj;  
m' dnkj sarj ajla m'aj m'zlj dnzbrj rzdenj totj dn  
asemenea gradj de rzdenie, atjnci domnirea kade  
celaj m'aj vzrvzvajlaj."

Zrvjztorijlaj (fizaj) P'ncipjele Dznjl, e dnkj  
avca dn vzrztj de doj anj, karele prij zrvzare arj  
potea ajznce la domnie njsmaj szntj o szjzrvicje,  
m' ajestaj dn czrvzsvjzrjle de fajz arj potea de-  
skide anoj prea zmorz ajna dn toate p'zrdjle, invaj-  
sajzjlorzj t'zrvteshtj.

Pe kjndj dnzemnaseshtj ajestaj, iatz kj Ga-  
zeta vienescj, dnzbrjzmeshtj zrvztoaree m'zjre  
datatz dn 1 Avz. n. dn Zara: Njzjda, fizaj lzj  
Marko Petrovicjz, s'a proklamatz opj de P'ncipje  
alj Montenegroajlaj.

\*) P'ncipjele Dznjl, sa p'zskzraj dn 26 Maj 1826.

**Ф о л о т о н.**

Timisoara in 2 August.

**Catra Invetiatiu Romanilor!**

Inpertasindunise ca inaltulu c. r. Ministeriuj de  
cultu si invetiatura, provoaca pre invetiatiu romanj

d'jn mai multe locuri ale provincioloru locuite de  
romani, ca sesi substearna d'ensuj int'unu restimpu  
hotaritu (pana 1 Oktomvre 1860.) parerile loru pen-  
tru regularea si intemeierea ortografiei cu litere la-  
tine, spre care scopu s'a si trimisu pentru impartel-

sire dela inaltulu c. r. Ministeriuj unu proieptu, —  
si vediundu noi ca invetiatiu nostri se desbina fatia  
cu ortografia cu litere latine in doua clase, d'jn carj  
una voiesce si cere o simplicitate m'ajca ob-  
suluta, ce nu se poate face fara uciderea orga-

nismului si geniului limbei romane, eara cealalta clasa voesce a sustinerea geniului si organismului limbei, infatiasindu radecinele ei pr'in ortografia; pentru aceia cutezamu a ruga si a provoca aci pre invetiati romanilor d'in toate partile, ca in folosulu si interesulu causei nationale se si dee d'ensii in organele noastre publice parerile loro, nu in privintie speciale, fatia cu ortografia, ci numai in privintia acestoru doua principii seu temeuri cari facu se ne desbinamu in doua parti, adeca antaniu, in privintia principiu-lui pentru simplicitate si usiaratate absoluta, si alu doile, in privint'a, principiu-lui etimologicu, de dupa care voimu a reprezenta radecinele in limba ne, sustienendu geniulu si organismulu ei.

Tare dorimu a cunoasce parerile tutororu in vetiatiloru nostrii in privint'a acestoru doua puncturi, ce cu incredere credemu ca se doresce si pre aiurea ca se scimu in care parte e maiortatea, si asia se nu incurgemu in acelu reu, ca adunandune la timpululu seu spre deshaterea si proieptarea unei ortografie cu litere latine, se nu ne unimu in principu, tienenduse unii de simplicitate absoluta, eara alii de etimologia proportionata. Cugetamu a nu fi de prisosu o dichiarare si explicare fatia cu denumirile „simplicitatea absoluta“ si „etimologia proportionata“ in ortografia. Cunoscutu este invetiatiiloru nostrii, ca toata greutatea in scrierea cu litere latine se intoarce pre langa 7 litere, adeca: pre langa sunetele intuncate Ъ si Љ apoi pre langa Ч, Ц, З (mai bine dze,) Ш, Щ, dar' mai vertosu pre langa cele doua d'antaniu si pre langa cele trei d'in urma. In ce se cuprinde asia dara simplicitatea absoluta? (Va urma.)

Exsellentiei Sale

Contelul

BIGOT DE ST. QUENTIN,

Ces. reg. Generalu-Locoteninte, si Gubernatoru  
pentru Banatulu Timisianu si Voivodina,  
cu ocasiunea cercetarii Lipovei

Romanii din Lipova.

1/2 Augustu 1860.

Vino barbate! animi romane

"Ti stau deschise si te primescu!

Nepotii, din colonii Traiane,

In asta tiera inca traiescu!

Vino, se "Ti dica: „Bine, ai venitu!“

Se vedi poporulu cestu parasitu.

Jéta poporulu, ce din vecia,

Credintia dreapta si-a aretatu, —

Pentr' Imperatulu, si mperatia

Chiaru si viet'a, elu sia sacratu.

Muntii si campii suntu marturii,

De a noastre fapte, si vitejii!

Jeata poporulu, ce'n suferire,

De atatea veacuri ndraptu a remasu, —

Si pentru toate, — o respaltire

Avea in lacremi, si in necasu.

Peara amarulu, ca 'ntr' unu abisu,

Fia trecutulu ca si unu visu!

Vino si dai adi santa dreptate,

Celu daru predulce del' Imperatu, —

Se aiba 'n tieara fratietate

Cu soartea cruda se fia mpacatu!

Fai Tu presintulu, mai indulcitu,

Destule veacuri l'au amaritu!

Santa dreptate cere romanulu,

Limb'a — poporulu se fia scutitu; —

Caci elu sacreaza pentr' Imperatulu,

Ce are 'n lume mai pretiuitu,

Viva mperatulu, cu toti strigamu,

Si 'n a Lui nume Te salutamu!

(At. M. M.)

12—2 **Диптиндаре.**

Съзскрися deskide prenzteraciune la zrtъ-  
toarea карте де презент фоарте тревзипоасъ:

Формъларе.

деспре

тогъ феликъ де Ессивите вервалі ші  
скриптеристиче, депертрактъріші еспеди-  
циџні дп казсе жџдичиарі, чивілі ші кри-  
миналі дп афачері политико-администра-  
тивџ ші финансиарі, апоі комъналі etc.  
пентрџ дп тревзипдареа ші фолосъла офичіалорџ ші а  
partidelorџ, лъкрате.

де

**Ioann Пџшкариџ,**

Преторе.

Ачестъ карте ва еші дп брошъре де къте 10  
коале дп форматџ 8 а 1 фл. в. а., кз чеа маі mare  
delicentъ ші гравъ, кз літере латине.

Дориториі де аші прокъра ачестъ карте  
съ триміџъ преџла преnzтерациџнеі пъпъ ла съжр-  
шитъла лънеі лъі Августџ ла съзскрисъла кз скрисори  
франкате; къчї кз дпченътъла лъі Септемвриџ се ва  
дпчене тинариџл пъпмаі пентрџ агътеа Ексемпларе,  
къте ворџ џі презнтерате.

Адреса есте:

Domълзі **Ioann Пџшкариџ,**

Преторе

дп **Venedia** де жосџ

пошта дпн зртъ Шаркани  
дп Ардеалџ.

15—1 **Конкъре.**

Ла шкоала принципалъ греко-ръзъритеанъ дпн  
Сатълвгџ, Претъра Сатълвгълзі, Префектъра Бра-  
шовълзі, прекъпъ ші ла шкоала поъларъ де лъпгъ  
Бисерика с. Треимі дпн Презървילъ Брашовълзі, Пре-  
търа ші префектъра Брашовълзі, се чере пентрџ  
џіе каре къте впџ дпвъџторіџ.

Саларіџл анъалъ пентрџ дпвъџторіџл дела  
Сатълвгџ есте, 250 фл. в. а. ші 25 фл. в. а.  
banі де кварталџ, каре саларіџ се пріимеште дела  
дереџторіа комъналъ пе лъпгъ квітанџъ тџмбратъ  
ла съжршитълаџ џіе къреі лъні, пентрџ челџ дпн Бра-  
шовџ дпсъ 200 фл. в. а. кварталџ ші летне, каре  
се пріимеште дела Маџістратълъ локалџ пе лъпгъ  
квітанџъ тџмбратъ тогъ ла къте треі лъні дпайте.

Пентрџ ачесте постърі де дпвъџторі се де-  
скіде конкърџ пъпъ ла 19 Августџ а. к. къл. векіџ.

Дрентџ ачееа, ори каре дореште а конкъра  
пентрџ постълџ де дпвъџторіџ ла вреъпа дпн шкоа-  
леле съсъ помевіте аре а триміте ла съзскрисълџ,  
пе лъпгъ петіџіџне тџмбратъ кз 50 кр; в. а. ші  
скрисџ кз тъпа са:

1.) Атестатџ, къ а абсолютџ кз пъртаре вълъ  
ші кз споріџ де класа пріпъ, челџ пъџніџ цџмпасіџлџ  
мікџ.

2.) Атестатџ, де вотеџъ, къ есте де конџе-  
сіџнеа гр. ор., ші дп съжршитџ,

3.) Атестатџ де пъртареа политікъ, ші аче-  
стџ пъпъ ла съсъ презџптълџ терпџнџ, саре а се  
пътеа аштерне конкъренџіџ, Есселонџіџ Сале Преа  
Сџінџіџлзі Епископџ алџ Бисеріџеі ортодоксе, пен-  
трџ дп търіре.

Брашовџ 21 Іъліџ 1860.

Інспекторълџ дістріџтълџ де шкоале гр. ръзър.

**Ioann Поназъ.**

Прот. Брашовълзі.

16—1 **Invitare de prenzteraciune.**

Провокатџ дпн маі тълџ пърџі, deskide съзскри-  
сълџ пріп ачестџ преnzтерациџне ші пентрџ зртъ-  
торіџлџ онџ фоарте печесариџ:

„Лџмба ромъпъ дп офичіџ.“

Ънџ манъалџ, каре ва кзпрінде о про-  
пъпере компендіоасъ а ортографіџеі ші  
граматіџеі ромъне, прекъпъ ші  
Ън Вокабъларіџ чермапо-ръшъпъ, кз літ-  
тере латине, пентрџ кзвпнтеде техніџе,  
че впнџ маі адесе ори дппайте дп коре-  
спондџнџделе офичіоасе.

Ачестџ манъалџ ва да о шорътате кътџ се  
поате маі mare дрегъторіџорџ, пентрџ а дп тревзип-  
да лџмба ромъпъ дп офичіџ, елаборатџ ші едатџ де

**Ioan Пџшкариџ**

Преторе ч. р.

Онџ ва еші дп октавџ, ші ва кзпрінде камџ  
8—9 коале прелъпгъ преџлџ де 1 фл. в. а.

Ка онџлџ ачестџ съ се поатџ да дп тълџде  
пъџлкъџлзі дпкъ дп лъпа лзі Октомвриџ а. к., се ва  
тіпърї ші партеа а доза, адџка вокабъларіџлџ де  
одатъ кз партеа І. съџ граматіџа; дарџ пъпмаі дп  
агътеа есемпларе пентрџ къте се ворџ триміте пре-  
nzтерациџні.

Дечї DD. Презнтеранџі съ вџневоіаскъ аші  
триміте съзскрпџџнџлџ пріп артїї франкате ла съз-  
скрисълџ, мълтџ пъпъ дп 10 Септ. а. к. преџпгъ  
адреса штџџтъ ла Venedia де жосџ

Пошта дпн зртъ. Sărkány, дп Ардеалџ.

Ла 10 есемпларе се ва да зпъл гратіџсџ.

**Ioan Пџшкариџ.**

ч. р. Преторе.

14—1

**Диптиндаре.**

Стъденџї алџ факълтъџїї жџрідиче, алџ цџмпа-  
сіџлзі съперіорџ, съџ школарі алџ цџмпасіџлзі інџе-  
ріорџ лътеранџ, аџлџ пътріре ші локџнџда ла съџдп-  
семпнатълџ.

Дъпъ черере се дъџ дп касъ лекџїї де клівіръџ,  
де лџмба франчесъ ші ромъпъ.

Конверсаџіа дп касъ е франчесъ.

Сівіџџ 20 Августџ 1860.

**С. Петрі,**

Професорџ де лџмбі.

Ъліда пџнтеніџор Nr. 322.

**Ръспънесрї.**

Пешта. D. I. N. Амџ пріимітџ кз тълџџмітџ, дарџ  
са фостџ ворџітџ маі пайнте. — Bezi Nr. 30.

Деџа. D. N. N. Kredemъ а џі де ажънсъ кз челе че  
амџ ворџітџ дп Nr. тр. Nearџ пъреџ вџне дакъ nearџ дп-  
къпоштџнџда чџнеџа дпнтрџ чеї де аколо. Делтџнтрелеа  
епістолџле не франкате пз не преџ вџнџ вџне ла сокотеџлџ.

Фелдіоара. Ын пърїнте пџнџ де спџранџъ.  
Съптъ пџтеле ачестџ пз ве потемџ шті чџне съптеџі.  
Къптъ потемџ пої џі рџспънъџторі пентрџ вџнџ артџкълџ, де-  
спре каре пз штімџ къ чџне е отълџ каре ні ла тримісџ?

Де съптъ делџџ Бџхареї. D. G. V. Фъкътаџї аръ-  
таре ла чеї маі марї? N'авџї Епископџ ші Консіліаріџ де  
шкоале? Арътаџї авъсърїле че се факџ дп тревї школаре  
маї пайнте ачестора, ші вџџї ведеџа че тъсърї ворџ лџа.  
Доарџ п'адї ажънсъ съ трџџї кларџ дп анархіџ! Апої трџ-  
џе съ шџїџї, къ зпзі асемenea пенегатџ дпн каре с'а стџнсџ  
тогъ сімџџл де зманїтате, пз мълтџ дп маї пасъ нічї де  
пъџлїчїтате.

Ла маі тълџї. „Националџл“ се поате къпъта,  
тримітеџї пъпмаі пърале съпътоаре. Преџлџ пе зпџ анџ  
дп трегџ импреъпъ кз поръџлџ посталџ фаче 230 шіесерї  
(Фџрџїрїџе, пџџџде, де къте 10 кр. в. а.) пе 1/2 анџ 115,  
ші пе 1/4 де анџ 57.

Рџвїста карпџїлорџ, дпкъ се поате къпъта. Пре-  
џлџ пе зпџ анџ 116 шіесерї, пе 1/2 анџ 58.